

J.U. AGENCIJA
ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE

GODIŠNJAK 2023

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

BROJ 07

GODIŠNIAK 2023

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

J.U. AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIH VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije

Skraćeni naziv Javne ustanove glasi:
Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ

GODIŠNIAK 2023.

Županijska 4/III,

31000 Osijek, Hrvatska

Telefon: +385 31 200 425

e-mail: info@obz-zastita-prirode.hr

www.obz-zastita-prirode.hr

TIJELA USTANOVE

UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik upravnog vijeća:
Mateja Matas, mag.iur.

Članovi upravnog vijeća:
Andreja Mađarević Bilić, dipl. iur.
Izv. prof. dr.sc. Dinko Jelkić
Boris Peić, dipl. iur.
Mario Spajić, dipl. ing. građ.

Ravnatelj:
Igor Ružička, dipl.iur.

Za izdavača: Osječko - baranjska županija

Uredili i pripremili:

Željka Vrebac, dipl.ing.

Tomislav Mandir, mag.biol.

UVOD

Djelatnost Javne ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti iz nadležnosti Županije.

U okviru djelatnosti iz prethodnog stavka Javna ustanova obavlja osobito sljedeće poslove:

- prati i proučava stanje zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti iz nadležnosti Županije te vodi odgovarajuće evidencije o njima i njihovom stanju,
- temeljem stručnih elaborata priprema i nadležnim tijelima Županije predlaže akte o proglašenju zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti iz nadležnosti Županije,
- priprema i nadležnim tijelima predlaže mjere zaštite zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti i nadzire njihovo izvršavanje,
- pred nadležnim inspekcijskim tijelima pokreće postupke nadzora i poduzimanja mjera zaštite zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti,
- brine se o organizaciji pravilnog održavanja, zaštite i korištenja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti,
- pruža stručnu pomoć vlasnicima i korisnicima zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti u izvršavanju njihovih obveza prema zaštićenim prirodnim vrijednostima a osobito davanjem stručnih mišljenja i naputaka,
- priprema, organizira i provodi aktivnosti promicanja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti, kao dijela prirodne baštine Županije,
- obavlja stručne poslove vezane uz očuvanje tradicije, kulturne baštine i suradnje s lokalnim stanovništvom,
- obavlja druge stručne poslove zaštite prirode iz djelokruga Županije.

Djelatnost iz stavka 1. ovoga članka, uključujući nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja, Javna ustanova obavlja temeljem Zakona kao javnu službu.

Pored djelatnosti koje se upisuju u sudski registar ustanova, Javna ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti upisanih u sudski registar ustanova, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost, a osobito:

gospodarsko korištenje prirodnih dobara na zaštićenom području kojim upravlja (bez koncesije) osim kada je zakonom odnosno odlukom Vlade Republike Hrvatske drugačije određeno, te organiziranje odnosno sudjelovanje u turističkoj ponudi i promidžbi zaštite prirode i prirodnih vrijednosti, organiziranje ekskurzija, izleta i dopuštenih sportskih aktivnosti.

Javna ustanova potiče informiranje javnosti o zaštiti prirode i njenom očuvanju putem medija, predavanja i izdavačke djelatnosti, te izvješćuje o prirodnim vrijednostima radi njihova posjećivanja u cilju obrazovanja, razgledavanja i rekreacije.

Radi promicanja zaštite prirode Javna ustanova:

- organizira i izvodi ekološke poduke u obliku stručnih savjetovanja, seminara, škole u prirodi i drugih odgovarajućih oblika podučavanja i promicanja zaštite prirode,
- organizira odnosno izrađuje i prodaje stručne publikacije i različite promidžbene i druge materijale, ambleme te prigodne suvenire i druge predmete u svezi sa promicanjem zaštite prirode.

U cilju promicanja zaštite prirode te s tim u vezi izvješćivanja javnosti Javna ustanova u suradnji sa Županijom, jedinicama lokalne samouprave, te drugim zainteresiranim pravnim osobama kao i medijima, svake godine obilježava prigodne datume organiziranjem odgojnih, obrazovnih, rekreativnih, stručnih i drugih aktivnosti kojima se na primjeren način potiče i promiče zaštita prirode.

Javna ustanova kroz informiranje javnosti o izuzetnom bogatstvu biološke i krajobrazne raznolikosti promiče svijest o potrebi i važnosti očuvanja te drugačijem ponašanju i odnosu pojedinca i zajednice prema toj raznolikosti.

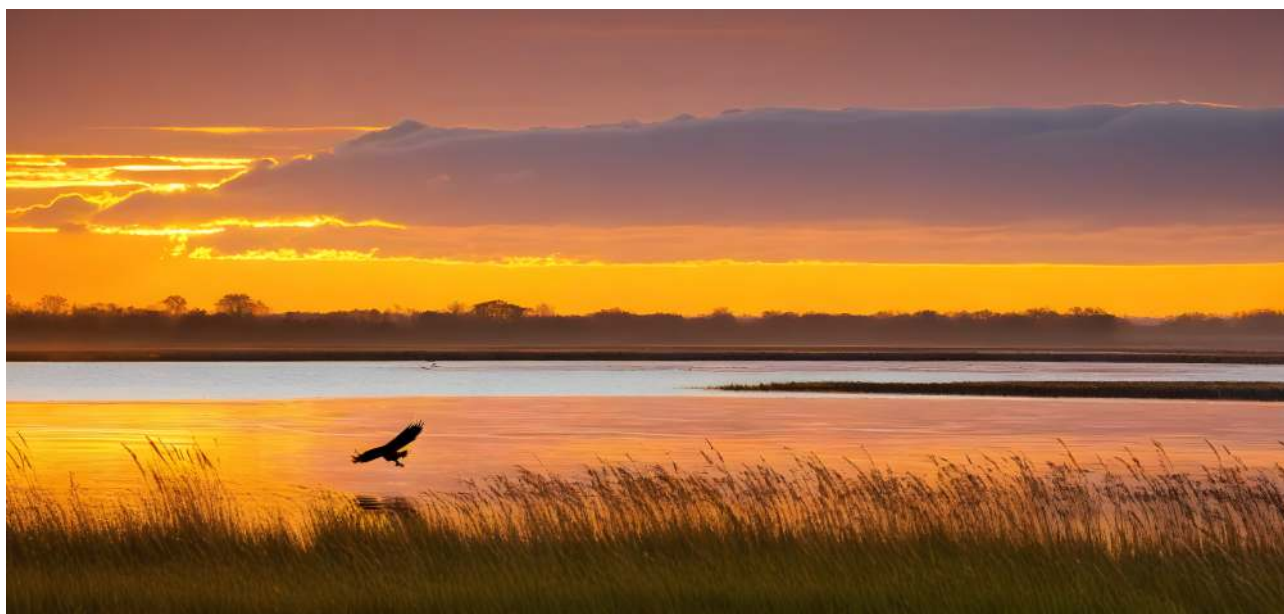

SADRŽAJ

- 6 • Zimsko prebrojavanje ptica vodarica (IWC)
- 7 • Treća dionička radionica za izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Dunav-Vukovar PU009
- 8 • „Zakonodavstvo zaštite okoliša i održivi ekonomski razvoj u EU“
- 9 • Međunarodni dan zaštite močvarnih staništa i objava rezultata zimskog prebrojavanja ptica vodarica
- 10 • Spašen je orao štekavac
- 11 • Rođendan Regionalnog parka Mura-Drava
- 12 • Radionice NE plastici – Plastic Free; recikliranje, razvrstavanje otpada, zbrinjavanje plastike
- 13 • Radionica praćenje stanja vidre (Lutra lutra)
- 14 • 4. Interna radionica za izradu plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim područjima ekološke mreže i ostalim zaštićenim područjima
- 15 • Monitoring ciljne vrste vidra (Lutra lutra)
- 16 • Škola za planinare početnike HPD „Bršljan Jankovac“
- 17 • Monitoring crne žune (Dryocopus martius)
- 18 • Radionica vezana za izradu i razvoj programa praćenja za slatkovodne ribe – Balonijevog balavca, prugastog balavca i sabljarku
- 19 • Monitoring kockavice (Fritillaria meleagris) i crnkaste sase (Pulsatilla pratensis subs. nigricans)
- 20 • Održana četvrta dionička radionica za izradu Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura-Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže
- 21 • Obilježen Dan planeta Zemlje u Đakovu
- 22 • Obilježen dan planeta zemlje u Našicama čišćenjem okoliša oko jezera Lapovac
- 23 • 23. Seminar čuvara prirode u Nacionalnom parku Krka
- 24 • Zelena povelja Osječko-baranjske županije
- 25 • Radionice u sklopu OPKK projekta „Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova“
- 26 • Spašena bijela roda
- 27 • Monitoring ekološke mreže u Petrijevcima
- 28 • Međunarodni dan bioraznolikosti u Eko vrtiću Mak
- 29 • Praćenje stanja ptica grabljivica na primjeru stepskog sokola
- 30 • Istraživanje žute poljarice (Dolichophis caspius)
- 31 • Monitoring bijele rode (Ciconia ciconia)
- 32 • Dan Osječko-baranjske županije
- 33 • Danubeparks network of protected area
- 34 • Recimo NE plastici na Antunovačkim danima
- 35 • Radionicama za izradu i razvoj programa praćenja stanja stanišnih tipova
- 36 • Međunarodni dan rijeke Dunav „Srce Dunava“
- 38 • Javno izlaganje prijedloga „Plana upravljanja područjem ekološke Dunav – Vukovar i pridruženim zaštićenim područjima (PU 009)

- 39 • Nadzor ribnjaka
- 40 • Javno izlaganje Prijedloga Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže (PU 007)
- 41 • Obilježen Dan rijeke Drave na Biljskom jezeru
- 42 • 12. simpozij s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit jučer, danas, sutra 2023
- 45 • Dodjela zahvalnica i nagrada svim sudionicima Dana rijeke Drave
- 46 • Monitoring obične lisanke (*Unio crassus*)
- 47 • Horizon projekt – ClimEmpower
- 48 • Terenski obilazak od ušća Drave u Dunav do Erduta
- 49 • 17. Skup stručnih službi u Nacionalnom parku Brijuni
- 50 • Svjetski dan hrane „Voda je život, voda je hrana“
- 51 • Održana je Druga dionička radionica za potrebu izrade Plana upravljanja za Spomenike parkovne arhitekture u gradu Osijeku
- 52 • Panel diskusija Osijek 2023 na temu održavanje drveća, grmlja, trajnica i ljetnica
- 53 • Završna konferencija projekta "Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova"
- 54 • Božićni tramvaj Radionica "Snijeg pada, trava raste"
- 55 • Kalendar 2024. godine "ŽIVJETI S DRAVOM"

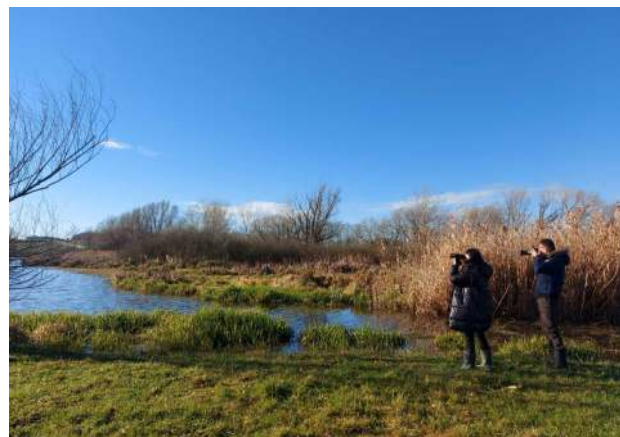

Zimsko prebrojavanje ptica vodarica (IWC)

U mjesecu siječnju započelo je Zimsko prebrojavanje ptica vodarica (IWC). Obišli smo područje rijeke Drave od Osijeka do ušća u Dunav, Aljmaški rit te jezera Jošavu, Borovik i Lapovac. Do kraja siječnja 2023. godine obišli smo i druge lokacije u Osječko-baranjskoj županiji. Na terenu su nam pomogli djelatnici Kopačkog rita i Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana vlažnih staništa, koji se svake godine u svijetu obilježava 02. veljače, u prostorijama prijemnog centra Parka prirode Kopački rit predstavljeni su rezultati zimskog prebrojavanja ptica vodarica (IWC) 2023. na području Osječko-baranjske županije.

Rezultate su prikupili Stručna služba JU za zaštitu prirode OBŽ u suradnji sa djelatnicima PP Kopački rit i Hrvatskim društvom za zaštitu ptica i prirode obilaskom 21 lokacije na području ekološke mreže Osječko-baranjske županije i PP Kopački rit.

Treća dionička radionica za izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Dunav-Vukovar PU009

U Vukovaru 25. siječnja 2023. održana je Treća dionička radionica za Izradu Plana upravljanja područjem ekološke mreže Dunav - Vukovar, Posebnim rezervatom Vukovarske Dunavske ade, Spomenikom prirode Gorjanovićev praporni profil u Vukovaru te

Značajnim krajobrazom Erdut (šifra: PU 009). Na radionici smo predstavili upravljačke teme, opće i posebne ciljeve Plana upravljanja, te definiranje prijedloga aktivnosti za odabrane teme i upravljačka zonacija.

„Zakonodavstvo zaštite okoliša i održivi ekonomski razvoj u EU“

Djelatnici javne ustanove sudjelovali su na promociji knjige „Zakonodavstvo zaštite okoliša i održivi ekonomski razvoj u EU“ koja je nastala kao dio projekta „Zakonodavstvo u području zaštite okoliša i održivi ekonomski razvoj–stanje u Srbiji i dosadašnja iskustva Hrvatske kao članice EU“ koji su zajedno proveli Pravni fakultet Osijek i Hanns-Seidel-Stiftung, a u suradnji s Institutom za europske studije. Urednici knjige su Dunja Duić i Uroš Čemalović, dok su uz njih autori Biljana Činčurak Erceg, Ana Đanić Čeko, Emina Jerković, Rajko Odoabaša i Paula Poretti.

Promocija se održala 26. siječnja 2023. na Pravnom fakultetu Osijek.

Međunarodni dan zaštite močvarnih staništa i objava rezultata zimskog prebrojavanja ptica vodarica

02. veljače u Parku prirode Kopački rit obilježili smo Međunarodni dan zaštite močvarnih staništa, a ujedno smo objavili i rezultate zimskog prebrojavanja ptica vodarica na području Osječko-baranjske županije. Stručna služba JU za zaštitu prirode OBŽ u suradnji sa djelatnicima PP Kopački rit i Hrvatskim društvom za zaštitu ptica i prirode obišli su 21 lokaciju na području ekološke mreže Osječko-baranjske županije i PP Kopački rit.

Na području županije uključujući i PP Kopački rit prebrojano je 40636 ptica.

Na današnjem obilježavanju sudjelovali su i učenici šestih razreda OŠ Bilje koji su nam prezentirali svoje radove o močvarnom području, te su pokazali da su dobri čuvari prirode igrajući društvenu igru odnosno kviz znanja i pokazali veliko znanje iz područja biologije. Hvala kolegama iz Vukovarsko-srijemske županije što su nas podržali u ovom važnom događaju i posjetili naš biser Baranje PP Kopački rit.

Spašen je orao štekavac

Prema dojavi djelatnika JU PP Kopački rit, čuvari prirode JU za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije pobrinuli su se za ozlijeđenog orla štekavca koji je pronađen na lokaciji Regionalni park Mura-Drava (Aljmaški rit) između 2. i 1. kilometra na rijeci Dravi.

Orao štekavac je odmah prebačen u veterinarsku ambulantu na pregled, a nakon toga u Oporavilište Zoološkog vrta Osijek, gdje se i oporavio, te nakon toga je pušten u prirodu.

Rođendan Regionalnog parka Mura-Drava

U petak, 10. veljače 2023. u Edukacijsko posjetiteljskom centru „Podravlje“ održana je svečanost obilježavanja 12. obljetnice proglašenja Regionalnog parka Mura – Drava. Regionalni park Mura – Drava je zaštićeno prirodno područje proglašeno 10. veljače 2011. godine Uredbom Vlade Republike Hrvatske koji se proteže kroz 5 županija: Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko -baranjsku županiju ukupne površine 87.680,52 ha.

U organizaciji su nam pomogli kolege iz Hrvatskih šuma d.o.o. koji provode hvale vrijedan projekt "Naturavita" kojem je cilj razminiranje, obnova i zaštita šuma, šumskog zemljišta i vodnih resursa a koji se u potpunosti provodi na području Osječko-baranjske županije te obuhvaća šume i šumska zemljišta u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Natura 2000, odnosno dijelove Parka prirode Kopački rit i Regionalnog parka Mura-Drava.

Slavlju su se pridružili i kolege iz drugih županija koji upravljaju ovim zaštićenim područjem te su predstavili svoje projekte na tom području.

Radionice NE plastici – Plastic Free; recikliranje, razvrstavanje otpada, zbrinjavanje plastike

Djelatnici Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije su u suradnji s Muzejom likovnih umjetnosti Osijek ponovo na terenu. Ovaj put, teme edukativnih radionica su recikliranje, razvrstavanje otpada, zbrinjavanje plastike, briga o okolišu, čovjek i priroda, biološka raznolikost i još mnoštvo drugih tema. Radionice su održane u OŠ Mladost i OŠ August Šenoa u Osijeku i u OŠ Matije Petra Katančića u Valpovu. Pod vodstvom kustosice pedagoginje Kristine Delalić Vetengl, učenici su od prethodno skupljenog materijala naučili kako izraditi umjetničke instalacije od otpada i kreativno izraziti svoju brigu i svijest o okolišu.

Radionica praćenje stanja vidre (Lutra lutra)

U Repušnici (Lonjsko polje) u sklopu OPKK projekta sudjelovali smo na radionici za praćenje vidre. Teme radionice su: biologija vrste, stanje očuvanosti vrste, način prikupljanja podataka, način analize i način

ocjene stanja i trendova. Osim teoretskog dijela zajedno sa stručnjacima imali smo i terenski obilazak gdje smo prikupljali uzorke koji će koristiti djelatnicima JUPP Lonjsko polje u daljnjem praćenju vidre.

4. Interna radionica za izradu plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim područjima ekološke mreže i ostalim zaštićenim područjima

U Posjetiteljskom centru "Dravska priča" u Noskovicima održana je 4. Interna radionica za izradu plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim područjima ekološke mreže i ostalim zaštićenim područjima na kojoj su sudjelovali predstavnici svih pet javnih ustanova koji upravljaju područjem, zatim predstavnici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja - Zavod za zaštitu okoliša i prirode, te stručnjaci za planiranje iz tvrtke Particip GmbH.

Na radionici se raspravljalo o aktivnostima upravljanja po upravljačkim temama, prioritetima, troškovima provedbe aktivnosti te izvorima financiranja kao i revidiranje posebnih i općih ciljeva te dogovor oko upravljačke zonacije. Do kraja izrade Plana upravljanja očekuju nas još dvije dioničke radionice i jedna radna grupa koja će se održati u Osijeku za područja u obuhvatu Osječko - baranjske županije, te na samom kraju javna rasprava u sklopu koje će se održati javno izlaganje.

Monitoring ciljine vrste vidra (*Lutra lutra*)

Na području ekološke mreže Lonča, Glogovica i Breznica obavili monitoring ciljine vrste vidra (*Lutra lutra*). Prisutnost vrste zabilježili smo na sva tri transekta na području ekološke mreže. Kako nam se proljeće polako budi, uz vidru smo zabilježili i brojne vrste proljetnica, te vidjeli nekoliko sljepića.

Opis vrste

Vidra je poluvodena ili semiakvatična životinja iz porodice kuna (*lat. Mustelidae*) koja se prepoznaje po dugom vitkom tijelu, kratkim nogama te dugim, jednoliko koničnim repom. Ukupna dužina tijela kod mužjaka koji teže oko 10 kg iznosi od 100 do 135 cm, od čega na rep otpada od 40 do 50 cm. Ženke su u prosjeku manje te njihova ukupna dužina tijela iznosi od 90 do 125 cm, dok je dužina repa od 35 do 45 cm, a težina oko 7 kg. Krzno koje pokriva tijelo je smeđe do tamnosmeđe boje, sa svjetlijom trbušnom stranom koja je sivkasta do bijela. Pojedine se jedinke mogu razlikovati po svjetlijem području u obliku mrlje koje se nalazi na grlu. Na glavi se ističe široka njuška, dok su uši slabo razvijene. Sve četiri šape između pet prstiju imaju plivajuću kožicu. Pri elegantnom plivanju vidra ostavlja za sobom val u obliku slova U, a izvan vode proviruju joj samo oči i nos. Kada roni pod vodom, ostavlja lanac mjehurića zraka na površini. Vidrino je krzno glatko kada je uronjeno u vodu te se izvan vode brzo suši, pri čemu se dlake sljepljuju dajući trnoviti izgled.

Prehrana

U prehrani vidre prevladavaju ribe, a druge dvije skupine plijena koje imaju znatan udio u prehrani (>33%) su rakovi i vodozemci (uglavnom žabe). Vidra se normalno hrani svakom vrstom ribe u razmjeru s njenom brojnošću te nema dokaza da izbjegava bilo

koju vrstu. Rakovima se vidre hrane u ljetnim mjesecima, a žabama obično u zimskom i proljetnom razdoblju. Vidra će povremeno loviti i druge kralješnjake (vodene ptice i glodavce) te beskralješnjake ako su dostupni.

Znakovi prepoznavanja vrste

Vidra je vrsta čiju je rasprostranjenost na nekom području relativno lako istraživati zato što ostavlja brojne znakove prisutnosti kao što su izmet, želatinozne izlučevine probavila i otisci stopala. Izmetom i želatinoznim izlučevinama vidra označuje svoje područje obitavanja ili teritorij i često ih ostavlja na istaknutim mjestima. Izmet se ponekad može naći na travi ili na vrhu malog humka koji vidra napravi sakupljajući šapama okolnu zemlju, pijesak ili šljunak. Izmet vidre lako se prepoznaje po tome što sadrži kosti i ljuske riba. Ipak, ovisno o njihovoj starosti, izgledaju različito tako da razlikujemo svježi, srednje stari i stari izmet. Svježi izmet je mekan, vlažan te ima jak miris koji podsjeća na riblje ulje, star je do nekoliko dana i ima crno zelenu boju. Srednje stari izmet, starosti između jednog i tri tjedna, tamne je boje, suhi, tvrdi i još uvijek ima intenzivan miris. Nakon više od tri tjedna izmet postaje star, sive je boje, suh, lako se raspada te ima slabi miris. Isprani stari izmet izgledom podsjeća na hrpu pepela od cigare.

Foto: T. Mandir

Škola za planinare početnike HPD „Bršljan Jankovac“

Jučer u prostorijama HPD „Bršljan Jankovac“ održana je škola za planinare početnike. Prema Pravilniku o školovanju i odgovarajućim programima HPS-a budući planinari obzirom da posjećuju zaštićena područja moraju odslušati predavanja iz zaštite prirode.

Djelatnici JU za zaštitu prirode odazvali su se pozivu HPD-a, te su održali stručno predavanje vezano za zaštićena područja, područja ekološke mreže, ponašanja u prirodi, zbrinjavanju ozlijeđenih divljih životinja, uklanjanju invazivnih vrsta, praćenju stanja prirode, čišćenju otpada i dr.

Zaštita prirode, osobito planinske prirode, jedan je od osnovnih ciljeva planinarske organizacije. Upravo su planinari bili inicijatori zakonske zaštite mnogih vrijednih prirodnih predjela, te su se pokazali velikim zaštitnicima prirode.

Monitoring crne žune (*Dryocopus martius*)

Djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ započeli su monitoring crne žune (*Dryocopus martius*) na području Regionalnog parka Mura - Drava koji se provodi tijekom ožujka i travnja. Crna žuna je najveća i najprepoznatljivija ptica iz porodice djetlovki u Hrvatskoj. Osim crne žune, zabilježene su i druge zanimljive vrste. Osim žune zabilježili smo i druge zanimljive vrste kao što je Pupavac (*Upupa epops*) i biljku kockavicu (*Fritilaria meleagris*).

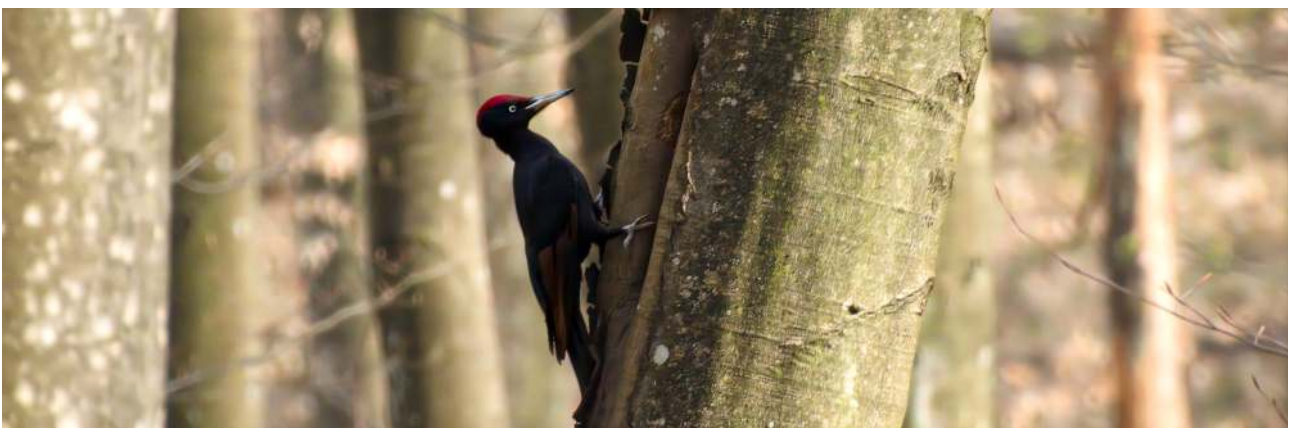
Crna žuna (*Dryocopus martius*) je jedna od najvećih ptica iz skupine djetlića. Vrlo je važna u šumskom ekosustavu, jer osim što čisti šumu od potkornjaka, za gniježđenje dubi duplje koje kasnije koriste i ostale životinje.

Hrani se kukcima, posebno ličinkama koje se nalaze ispod kore drveta. Svojom posebno prilagođenom građom i snažnim vratom neumorno guli koru praveći velika ogoljela mjesta. Zbog svoje veličine i snage može napraviti duboke rupe u samom drvetu. Za koru se drži kratkim nogama i oštrim kandžama, dok joj rep služi da se „usidri“. Dugim jezikom iz šupljina izvlači svoj plijen. Hrani se i na tlu, skakućući po trulim trupcima koje otvara udarcima velikog snažnog kljuna, a mravi su joj čest plijen.

Kada dođe vrijeme za gniježđenje, crna žuna obično bira staro, trulo drvo, ali nekada će duplju napraviti i u potpuno zdravom drvetu. Duplja ima komoru za gnijezdo ispod otvora u koju ženka snese 2 – 8 jaja. Oba roditelja se smjenjuju tokom inkubacije jaja, a kasnije i ishrane mladih. Mladi su slični roditeljima, ali sa mat perjem i slabije izraženom crvenom krunom, sivog grla i kljuna. Nakon 35 dana napuštaju gnijezdo, ali ostaju kraj roditelja još jedan tjedan dana.

Rupe u stablima, nakon gniježđenja žuna, koriste druge vrste ptica i sisavaca kao dom ili sklonište, te se crna žuna smatra za značajnu vrstu u šumama gdje boravi. Ključna je vrsta u europskim šumama jer je jedina vrsta ptice koja radi velike rupe za gniježđenje koje kasnije (sekundarno) koriste druge dupljašice. Osim što osigurava dom drugim životinjama, hraneći se insektima koji napadaju drvo, žuna ujedno brine i o zdravlju šumskih stabala.

Ovu pticu češće čujemo nego ju vidimo. Crna žuna ima dva načina glasanja. Jedno čini dva puta ponovljena tri kreštava sloga, a drugo je jak kreštavi zov nalik vrisku. Slično vranama, ova ptica je signal da se u šumi nešto dešava, a njen zov nekada mami ostale djetliće koji znatiželjno i u tišini dolaze da osmotre.

Radionica vezana za izradu i razvoj programa praćenja za slatkovodne ribe – Balonijevog balavca, prugastog balavca i sabljarku

Danas u Vukovaru, u prostoru Imanja Goldschmidt održana je radionica vezana za izradu i razvoj programa praćenja za slatkovodne ribe – Balonijevog balavca, prugastog balavca i sabljarku na kojoj su sudjelovali djelatnici Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije.

Radionica se održava u sklopu projekta Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova“ Grupa 8: Izrada i razvoj programa praćenja za slatkovodne ribe s jačanjem kapaciteta dionika sustava praćenja i izvješćivanja, a kojeg provodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Praćenje stanja ciljnih vrsta sastavni je dio zaštite prirode, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, monitoring je postao i zakonska obveza, sukladno odredbama Direktive o pticama i Direktive o staništima. Dobar sustav praćenja stanja (monitoring) uključuje stručne verificirane programe praćenja stanja u kojima je definirana metodologija prikupljanja, obrade i analize podataka za vrste s ciljem prikupljanja kvalitetnih podataka o trenutnom stanju populacija tih vrsta i njihovih staništa, kao i antropogeno uvjetovanih prijetnji koje ugrožavaju njihov opstanak.

Monitoring kockavice (*Fritillaria meleagris*) i crnkaste sase (*Pulsatilla pratensis* subs. *nigricans*)

Sunčani petak iskoristili smo kako bi odradili monitoring kockavice (*Fritillaria meleagris*) i crnkaste sase (*Pulsatilla pratensis* subs. *nigricans*) koje u Osječko - baranjskoj županiji rastu na malo poznatih lokacija. Crnkastu sasu zabilježili smo na području Spomenika prirode Biljska stepa na Biljskom groblju, a nalazište kockavice za sada smo zabilježili na području Halaševa (Regionalni park Mura-Drava)

Kockavica (*Fritillaria meleagris*)

Crnkasta sasa (*Pulsatilla pratensis* subs. *nigricans*)

Održana četvrta dionička radionicu za izradu Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura-Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže

U Edukacijsko - posjetiteljskom centru "Podravlje" održana četvrta dionička radionica za izradu Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura-Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže (Grupa 1) (šifra: PU 007), u sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“ za dionike s područja Osječko-baranjske županije.

Četvrta dionička radionica organizirana je u cilju završnog predstavljanja tema, podtema, općih i

posebnih ciljeva plana upravljanja, završnog definiranja prijedloga aktivnosti za odabrane teme plana upravljanja te predstavljanja upravljačke zonacije.

S obzirom na veličinu plana i 5 Javnih ustanova koje sudjeluju u njegovoj izradi, narednih dana održale su se još dvije dioničke radionice, jedna za dionike Virovitičko-podravske i Koprivničko-križevačke županije, a druga za dionike Međimurske i Varaždinske županije.

Obilježen Dan planeta Zemlje u Đakovu

Danas su djelatnici Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije zajedno s Osnovnom školom I.G. Kovačić iz Đakova obilježili Dan planeta Zemlje u perivoju J. J. Strossmayera u Đakovu. Učenici su prije nekoliko tjedana dobili zadatak da recikliraju svoj otpad i stvore umjetničke instalacije koje su bile itekako kreativne. Koristili su papir, karton, plastiku, tekstil, metal, staklo i druge materijale i stvorili vrlo zanimljive skulpture poput recikliranog spremnika, vjeverice, usisivača smeća, čuvara okoliša i slično. Jedna tema je bila razvrstavanje i odlaganje otpada,

smanjenje korištenja plastike, recikliranje i razgradnja, a druga tema je bila o crvenim vjevericama i njihovom značaju za biološku raznolikost. Ideja je bila da se povodom Dana planeta Zemlje prisjetimo kako svi mi kao pojedinci možemo doprinijeti zaštiti prirode i okolišu i da učenike i javnost potaknemo da to činimo svih 365 dana u godini. Ovim putem se zahvaljujemo ravnatelju i nastavnicama iz OŠ I.G. Kovačić, kao i učenicima na suradnji i trudu oko obilježavanja ovog važnog datuma za prirodu i našu Zemlju.

Obilježen dan planeta zemlje u Našicama čišćenjem okoliša oko jezera Lapovac

22. travnja službeno se obilježava Dan planeta Zemlje u više od 150 zemalja diljem svijeta. Tema ovogodišnjeg Dana planeta Zemlje ista je kao i prošlogodišnja a glasi „Investiraj u naš planet“. Tema se ne ponavlja zbog nedostatka ideja već se želi potaknuti javnost na važnost zdravog i čistog okoliša.

S obzirom da su divlja odlagališta i dalje veliki problem, mi kao javna ustanova za zaštitu prirode koja upravlja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže potičemo javnost na veću brigu o okolišu, stoga smo se uključili u zelenu čistku jezera Lapovac u Našicama zajedno sa volonterima iz Savjeta mladih Grada Našica i Crvenog križa i drugim udrugama s područja Našica. Akciji se pridružio i gradonačelnik Grada Našica Krešimir Kašuba. Bez obzira što jezero Lapovac nije područje ekološke mreže, ali je zato područje koje

djelatnici Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije često posjećuju radi monitoringa ptica.

Jedan od značajnih projekata za planet zemlju je projekt „Plastic Free Zone – Zamislimo život bez plastike“ kojeg je provela javna ustanova uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Postavljene su informativne table i spremnici koji su jedinstveni u Hrvatskoj, na 10 lokacija u Osječko-baranjskoj županiji, a jedna lokacija je i u Našicama.

Želimo poslati svim građanima poruku da se što manje koristi plastika, a ako se već koristi, da se odlaže pravilno, na za to predviđenim mjestima.

23. Seminar čuvara prirode u Nacionalnom parku Krka

Svake godine čuvari prirode sudjeluju na seminaru gdje se pohađaju stručna predavanja i radionice te razmjenjuju znanja i iskustva unutar zaštićenih područja. Tijekom radnog druženja obradile su se teme koje su bitne za rad službe čuvara prirode, te postupanju čuvara prirode i suradnja s inspekcijama. Javna ustanova „Nacionalni park Krka“ bila je domaćin godišnjeg seminara čuvara prirode koji je održan 20 i 21

travnja. Na seminaru je sudjelovalo stotinjak čuvara prirode iz svih dijelova Republike Hrvatske. Nakon Seminara čuvari prirode su obišli Posjetiteljski centar Eko kampus "Krka" u Puljanima. Drugi dan Seminara bio je predviđen za terenski obilazak gdje se čuvarima prirode prezentiralo o uklanjanju invazivne strane vrste pajasen, a aktivnost se provodi u sklopu projekta LIFE CONTRA Ailanthus.

Zelena povelja Osječko-baranjske županije

Zelena povelja Osječko-baranjske županije, najviše javno priznanje za doprinos očuvanju okoliša te osiguravanju i poboljšavanju kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja na području županije, danas (26. travnja 2023. godine) dodijeljena je ovogodišnjim laureatima, a to su Mario Romulić, Hrvatsko planinarsko društvo „Bršljan-Jankovac“ Osijek i udruga Danubeparks. Na prigodnoj svečanosti Povelje je dobitnicima uručio zamjenik župana Josip Miletić.

Mario Romulić dobitnik je Zelene povelje OBŽ za izuzetnu djelatnost i ostvarene rezultate u oblikovanju i razvijanju svijesti o potrebi cjelovitog očuvanja vrijednosti biološke raznolikosti prirodnih zajednica i ekološkog sklada kao uvjeta za zdravi i održivi razvoj, HPD „Bršljan-Jankovac“ Osijek nagrađen je za značajnu djelatnost u razvijanju ekološke svijesti i promicanja potrebe zaštite okoliša među građanima,

dok je Udruga Danubeparks priznanje dobila za povezivanje zaštićenih područja u slivu rijeke Dunav, osiguranje cjelovitosti ekosustava unaprjeđenje rijeke Dunav kao biološkog koridora, podržavanje održivog upravljanja prirodnim resursima i podizanja svijesti javnosti o važnosti zaštite Dunava.

Osječko-baranjska županija dodjeljuje Zelenu povelju osobama i udrugama koje su osobito zaslužne za očuvanje prirode jer nam je važno da se aktivnosti na očuvanju i zaštiti prirode prenose i na nove mlade generacije te da se svakodnevno brinemo o sustavu okoliša i svemu što nas okružuje. U našoj županiji postoje brojni projekti na tom području, pa čestitam svima na realiziranim projektima, a naglašavam da Županija jest i bit će partner u svemu što se čini dobro za naš ukupni razvoj - rekao je zamjenik župana Josip Miletić. Čestitao je dobitnicima i poželio da im nagrada bude poticaj za nastavak očuvanja prirode.

Radionice u sklopu OPKK projekta „Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova“

Djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ protekla sudjelovali su mjesecu travnju na dvije radionice koje su se održale u sklopu OPKK projekta „Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova“.

Prva radionica vezana je za izradu Programa praćenja stanja očuvanosti vodozemaca i gmazova od interesa za EU održana je 25.04. na Papuku, u posjetiteljskom centru Eko točka Jankovac. Tijekom radionice predstavljeni su programi praćenja stanja za očuvanosti žaba, vodenjaka i daždevnjaka, kornjača te guštera. Također na obližnjem jezeru provedena je demonstracija terenskog prikupljanja podataka.

Druga radionica vezana je za izradu i razvoj Programa praćenja za šišmiše održana je 26.04. u zgadi uprave Parka Prirode Papuk u Velikoj. Tijekom radionice, sudionici su detaljnije upoznati s faunom šišmiša u Hrvatskoj te njihovom ekologijom i prepoznavanjem, stanjem očuvanosti, ciljevima i metodama praćenja te tijekom praktičkog dijela demonstrirano je kako prikupljati terenske podatke pregledom nadzemnog skloništa šišmiša na primjeru Trenkovog dvorca.

Spašena bijela roda

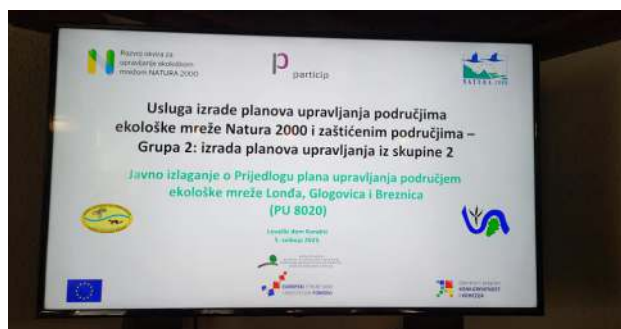
Čuvari prirode JU za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije su se pobrinuli za ozlijeđenu rodu, koja se nalazila u gradu Đakovu. Roda je odmah prebačena u veterinarsku ambulantu na pregled, a nakon toga u Oporavilište Zoološkog vrta Osijek dok se nije oporavila.

U spašavanju je pomogao timaritelj Tomislav Mandić, djelatnik ZOO vrta Osijek.

Izlaganje Prijedloga Plana upravljanja područjem ekološke mreže Lonđa, Glogovica i Breznica (PU 8020)

U Lovačkoj kući Kondrić održano javno izlaganje Prijedloga Plana upravljanja područjem ekološke mreže Lonđa, Glogovica i Breznica (PU 8020). Upravljači područja, JU PSŽ, JU BPŽ i JU OBŽ predstavili su elemente plana upravljanja: viziju, opće i posebne ciljeve, ciljeve i mjere očuvanja te upravljačke aktivnosti koje planiraju provoditi u narednih 10 godina. Javnost i zainteresirana javnost svoje prijedloge i mišljenja na Plan upravljanja može dati do 17. svibnja do kada traje javna rasprava.

Monitoring ekološke mreže u Petrijevcima

Tijekom obilaska područja ekološke mreže Petrijevcima, zabilježili smo vrstu sibirsku perunika (*Iris sibirica* L. ssp. *erirrhiza*) koja raste na vlažnim i močvarnim nizinskim livadama. Na IUCN-ovom crvenom popisu biljaka Hrvatske ima status osjetljive vrste (VU).

Područje ekološke mreže Petrijevcima svojedobno je radi vlažnih livada proglašeno botanički važnim područjem (Important Plant Area – IPA), koje su prvotno bile i cilj očuvanja ovog područja ekološke mreže. Međutim, nakon reguliranja dijela Vučice i usijecanja njenog

korita poplave su rijetke zbog čega je došlo do isušivanja ovih staništa. Nekadašnji poplavni travnjaci su se zbog nekvalitetnog prinosa prestali koristiti pa je na njima uznapredovala vegetacijska sukcesija čime se izgubio tipični florni sastav gdje se moglo vidjeti na stotine cvjetova sirske perunike čija je brojnost danas drastično smanjena.

Osim na području Petrijevacima, sirska perunika raste i na vlažnim livadama Biljskog rita.

Međunarodni dan bioraznolikosti u Eko vrtiću Mak

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana bioraznolikosti, djelatnici Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije i Muzeja likovnih umjetnosti Osijek posjetili su Eko vrtić Mak u Osijeku i održali radionicu o zaštiti prirode i okoliša uz kreativnu igru. Djeca su dobila zadatak da nacrtaju i izrade svoju najdražu životinju i prikažu način na koji doživljavaju

svijet oko sebe. Eko vrtić Mak je jedan od vodećih eko vrtića koji potiče brigu o okolišu, samoodrživost i posebno stavlja naglasak na podizanje ekološke svijesti djece, što je vidljivo kroz njihovo znanje, eko vrtu u dvorištu vrtića, brojnim radovima izrađeni od recikliranog materijala i drugim aktivnostima.

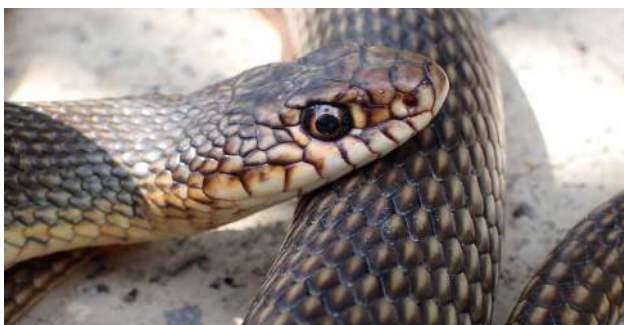

Istraživanje žute poljarice (*Dolichophis caspius*)

Udruga Hyla krenula s istraživanjima zmiје žute poljarice (*Dolichophis caspius*) i kornjaša jednorogog gljivara (*Bolbelasmus unicornis*) na području Banovo brdo u Baranji. Istraživanja se provode u svrhu testiranja nacionalnog programa praćenja stanja (monitoringa) za ove rijetke vrste.

Zabilježeno je sedam žutih poljarica od kojih je pet ulovljeno radi praćenja u budućim ciklusima monitoringa. Ovom prilikom je opaženo kako su ove zmiје i vrsni penjači: jedna od ulovljenih je nakon puštanja pobjegla na visoku topolu. Također je potvrđeno kako se i dalje razmnožavaju na području Banovog brda, ulovljena je jedna mlada jedinka koja se izlegla prošle godine.

Jednorogi gljivar je izuzetno rijetka vrsta do sada recentno zabilježena samo kod Gradišta (Vinkovci), a tek prošle godine na jednom lokalitetu na Banovom brdu. Tijekom ove godine stručnjaci iz Hyle zabilježili su je na nekoliko novih lokaliteta na Banskom brdu, što su neočekivani i fantastični rezultati. Naime, ova vrsta teška je za istraživanje jer leti tek kroz nekoliko minuta nakon zalaska sunca i potrebno je pogoditi nekoliko uvjeta kad ona izlazi van iz svojih podzemnih skrovišta. Banovo brdo nastavlja iznenađivati svojim bogatstvom flore i faune.

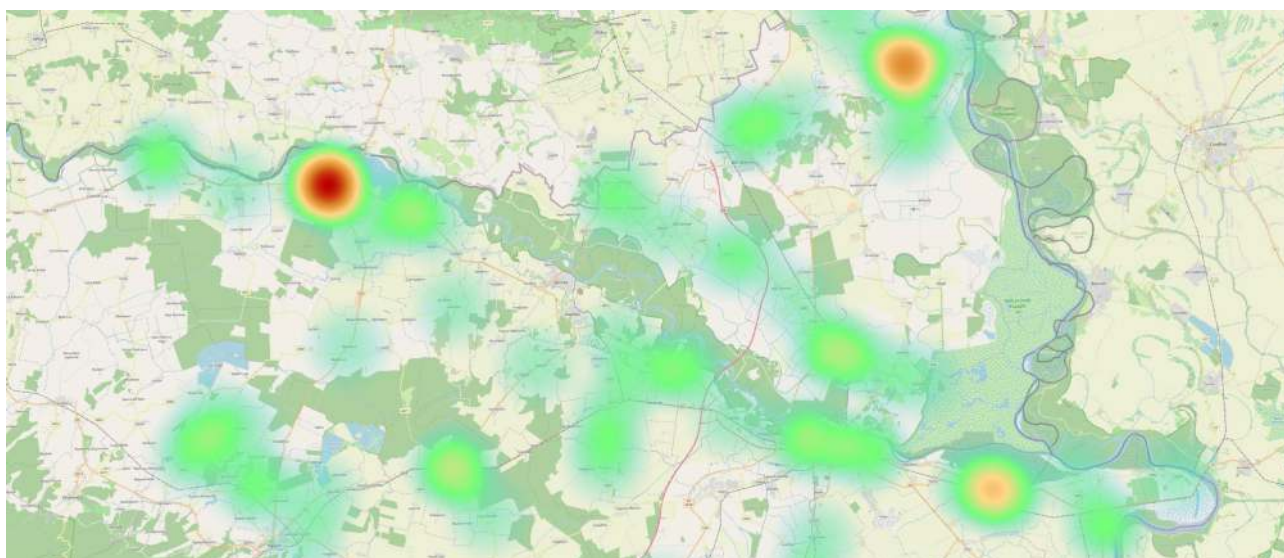
Nakon Banovog brda istraživači kreću tražiti obje vrste nizvodno uz Dunav sve do Iloka. Na ovom području vrste još nisu zabilježene, no procjenjuje se da su i tamo potencijalno prisutne. Sretno istraživačima!

Monitoring bijele rode (*Ciconia ciconia*)

Tijekom svibnja obavili smo prvi obilazak gnijezda prilikom monitoringa bijele rode (*Ciconia ciconia*) na području Osječko - baranjske županije te smo ukupno zabilježili 101 gnijezdo bijele rode od kojih je 98 bilo aktivno i uskoro očekujemo prinove.

Gnijezda su zabilježena u 68 naselja, a najveći broj gnijezda kako se može vidjeti na fotografiji je u gradu Donjem Miholjcu, sjevernoj Baranji, Đakovu i okolici te naseljima uz Aljmaški rit.

Dan Osječko-baranjske županije

U povodu obilježavanja Dana Osječko-baranjske županije, kao i 30. obljetnice njena osnivanja, 2. lipnja 2023. godine u Osijeku je održana Svečana sjednica Skupštine Osječko-baranjske županije. Sjednica je održana u Gospodarskom centru OBŽ. Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije predstavila je svoje projekte među kojima su bili Riverside, Ne plastici, Wetland restore, Zelene staze Dunava i Drave, COOP MDD. Premijer Andrej Plenković uz našeg župana Ivana Anušića posjetio je naš štand i dobio je poklon društvenu igru Ranger-čuvar prirode koju je javna ustanova izradila preko projekta Riverside.

Danubeparks network of protected area

U organizaciji DANUBEPARKS Association od 30. do 31. svibnja 2023. u mjestu Văleni Republika Moldavija održana je konferencija DANUBEPARKS Newt Conservation Partnership & Climate Change.

Nakon uvodnog pozdrava i govora od strane domaćina i predsjednika DANUBEPARKS Association, istraživači i projekt manageri s cijelog toka rijeke Dunav dali su uvid u stanje populacije panonskog vodenjaka - Triturus dobrogicus na njihovom području, te koje konzervacijske mjere i aktivnosti žele provesti kako bi umanjili prijetnje na populaciju ove vrste.

Stanje populacije panonskog vodenjaka - Triturus dobrogicus na području ekološke mreže pod upravljanjem Javne ustanova za zaštitu prirode OBŽ (HR2001308 Donji tok Drave, HR5000015 Srednji tok Drave i HR2000372 Dunav – Vukovar) je NT-gotovo ugrožena.

Glavne prijetnje populaciji su: nestabilna fluktuacija vodnog režima. Nekih godina poplave potpuno izostaju, a vodene površine za razmnožavanje

vodenjaka svedene su na minimum, a neke čak i potpuno presuše.

Kako bi dobili uvid u brojnost panonskog vodenjaka u daljnjim godinama potrebno je provesti ciljano istraživanje kako bi se utvrdilo stvarno stanje populacije. Nakon istraživanja potrebno je utvrditi slabosti, prijetnje, ali i mogućnosti za razvoj populacije. Za postizanje povoljnog stanja populacije potrebno je izraditi bazene za uzgoj i razvoj vodenjaka.

Nakon predstavljanja stanja populacije za cijeli tok rijeke Dunav partneri su donijeli jednoglasnu odluku da je potrebno nastaviti s istraživanjem i prikupljanjem potrebnih podataka za prijavu na LIFE projekt.

Drugi dan konferencije domaćin Lower Prut Biosferni rezervat potpisom ugovora o suradnji s DANUBE PARKS Network asocijacijom postao je punopravni član asocijacije. Nakon svečanosti potpisivanja ugovora u organizaciji domaćina imali smo priliku doživjeti bogatstvo flore i faune biosfernog rezervata Lower Prut.

Recimo NE plastici na Antunovačkim danima

Uoči Svetog Ante u općini Antunovac održali su se još jedni Antunovački dani i to 22 po redu uz bogat glazbeni i gastronomski program. Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije poklonila je pobjednicima kuharima čobanaca društvenu igru

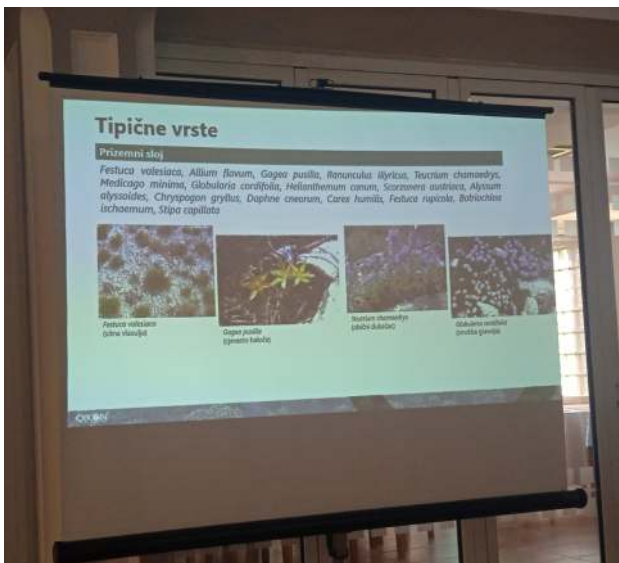
Ranger - Čuvar prirode, te smo svaki natjecateljski stol obogatili platnenim vrećicama NE plastici i papirnatim čašama kako bi ukazali na što manje korištenje plastike.

Radionicama za izradu i razvoj programa praćenja stanja stanišnih tipova

U Valpovu i u Voćinu sudjelovali smo na radionicama za izradu i razvoj programa praćenja stanja za stanišne tipove: *6240 Subpanonski stepski travnjaci (*Festucion valesiacae*), *1530 Panonske slane stepe i slane močvare, *2340 Kontinentalne panonske sipine, *6250 Panonski stepski travnjaci na praporu, *6260 Panonski travnjaci na pijesku, 6410 Travnjaci

beskoljenke (*Molinion caeruleae*) i 6440 Livade (*Cnidion dubii*). Nakon radionica testirali smo programe praćenja stanja na terenu na primjeru subpanonskog stepskog travnjaka u Bistrincima i travnjaku beskoljenke u Novom Zvečevu te posjetili Geoinfocentar u Voćinu.

Međunarodni dan rijeke Dunav „Srce Dunava“

U Kopačkom ritu proslavili smo Međunarodni dan rijeke Dunav. Raznolik program započeo kod Edukacijsko-posjetiteljskog centra Podravlje (stara lugarnica na nasipu) odakle je krenula poučna šetnja “Dravskim šumama do srca Dunava”, šumom prema Staroj Dravi kod Bilja te dalje uz jezero prema selu Kopačevu i Prijemnom centru PP Kopački rit (ukupno 10 km). Održale su se radionice i igraonice za djecu, a poseban interes privukla je radionica izrade biljnog terarija.

Posjetitelji su mogli pogledati izložbu fotografija Srce Dunava čiji su autori sudjelovali u foto natječaju, a posjetitelji su mogli sudjelovati i u izboru najljepše, te su svi mogli sudjelovati i u tomoboli.

Poseban užitak bio je u baranjskoj kuhinji uz kulinarske radionice s degustacijom : fiš paprikaš, šaran u rašljama te grah u zemljanom loncu.

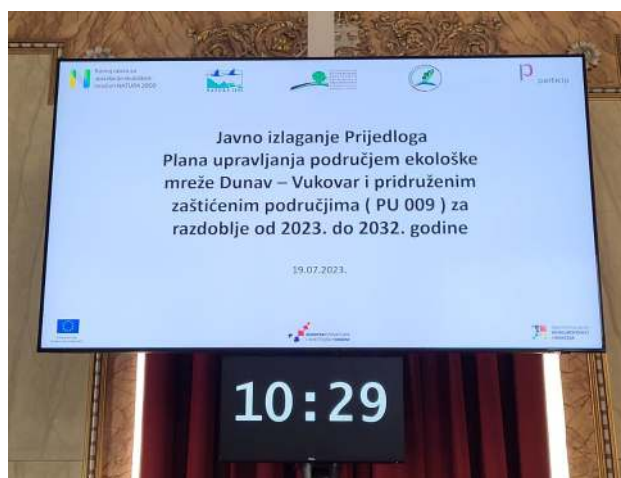

Javno izlaganje prijedloga „Plana upravljanja područjem ekološke Dunav – Vukovar i pridruženim zaštićenim područjima (PU 009)“

U Velikoj Vijećnici Osječko-baranjske županije održano je javno izlaganje prijedloga „Plana upravljanja područjem ekološke Dunav – Vukovar i pridruženim zaštićenim područjima (PU 009)“ u sklopu projekta „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“. Planom upravljanja će upravljati Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko – srijemske županije i Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim

vrijednostima na području Osječko-baranjske županije. Zainteresirana javnost i dionici tijekom trajanja javnog izlaganja mogli su postavljati pitanja i komentirati o Prijedlogu Plana upravljanja usmeno, a ostali koji nisu danas bili prisutni mogli su poslati komentare u pisanom obliku na info@obz-zastita-prirode.hr do 28. srpnja 2023. godine kada završava javna rasprava.

Nadzor ribnjaka

Ove godine s Ministarstvom poljoprivrede kao nadležnim Upravljačkim tijelom fondova Europske unije u ribarstvu sklopili smo sporazum o suradnji u provedbi mjere II.10 „Akvakultura koja osigurava usluge zaštite okoliša“. Predmet suradnje je provjera upravljačkih zahtjeva koji proizlaze iz označavanja područja mreže NATURA 2000, a koje su propisani

Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže. Javna ustanova obavlja nadzor u provođenju određenih ciljeva i mjera očuvanja ciljnih vrsta ptica na područjima ribnjaka Donji Miholjac i Ribnjaka Našice (Našička Breznica).

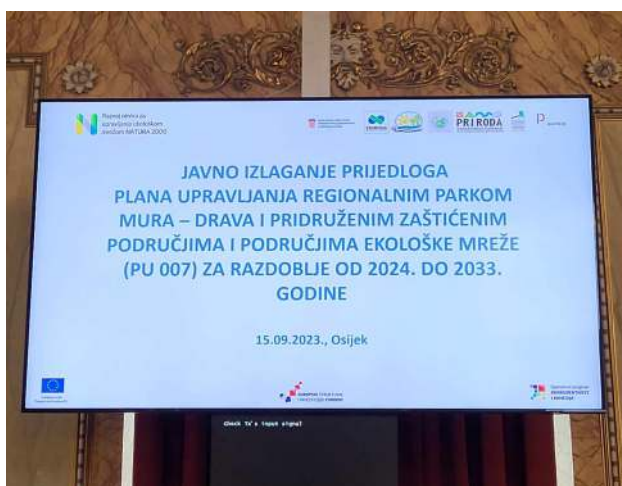

Javno izlaganje Prijedloga Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže (PU 007)

15. rujna na drugu godišnjicu proglašenja Petodržavnog rezervata biosfere Mura - Drava - Dunav je u Velikoj vijećnici Osječko - baranjske županije održano javno izlaganje Prijedloga Plana upravljanja Regionalnim parkom Mura - Drava i pridruženim zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže (PU 007) kojim upravlja 5 javnih ustanova. Zainteresiranoj javnosti predstavljena su zaštićena

područja, upravljačke teme, aktivnosti i upravljačka zonacija koja se odnosi na obuhvat Plana upravljanja u Osječko - baranjskoj županiji. Podsjećamo da sva zainteresirana javnost svoja mišljenja, komentare i prijedloge vezano za navedeni Plan upravljanja mogu dostaviti putem e - pošte i pisanim putem na adresu Javne ustanove, a dokument mogu preuzeti na web stranici Javne ustanove.

Obilježen Dan rijeke Drave na Biljskom jezeru

Na Staroj Dravi, uz Biljsko jezero i drvenu kućicu ŠRD Karas, obilježen je Međunarodni dan rijeke Drave uz bogat zabavno-sportski i edukativni program te promociju prirodnih vrijednosti i života uz rijeku Dravu. U organizaciji Javne ustanove za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije te brojnih partnera i suradnika, u prirodnom ambijentu Biljskog jezera održan je zanimljiv program za posjetitelje, kojim su predstavljeni: izložba fotografija „Živjeti s Dravom“, pokazna vježba „Sigurnost na vodi“, „Ekološka zaštita priobalja“ i pružanje prve pomoći u organizaciji Crvenog križa Darda, izviđačke aktivnosti u organizaciji Udruge izviđača Slavonski hrast, turnir „Odbojka na pijesku“ u dvije dobne kategorije, radionica „Dravski akvarel“ uz sudjelovanje djece u slikanju motiva Drave i vodstvo kustosice pedagoginje iz Muzeja likovnih umjetnosti, radionica o

razvrstavanju otpada, natjecanje u ribolovu, šetnje prirodom i edukacija mladih u organizaciji DVD Bilje. Na posebno prigodno uređenom štandu, Hrvatske vode su posjetiteljima i medijima predstavile projekte kojim su uređene obale i obalna područja rijeke Drave, a kojima se u suradnji sa svim dionicima integralno upravlja vodama i ostalim vrijednostima ove dravske regije. Istaknuti su bili projekti vezani uz Staru Dravu - Bilje, Biljski rit, Halaševo, Staru Dravu - Osijek i Otok ljubavi financirani iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. u ukupnom iznosu od 16,5 mil. eura, kao i projekt Aljmaški rit vrijednosti 3,5 mil. eura, sufinanciran iz LIFE MDD programa. Uz brojne zanimljive aktivnosti programa, posjetiteljima su se predstavile i Hrvatske vode svojim projektima uređenja obale i obalnog područja rijeke Drave u Osijeku te edukativnim radionicama za djecu.

Obilježen Dan rijeke Drave na Biljskom jezeru

Obilježžen Dan rijeke Drave na Biljskom jezeru

12. simpozij s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit jučer, danas, sutra 2023

28. i 29. rujna sudjelovali smo na 12. simpoziju s međunarodnim sudjelovanjem Kopački rit jučer, danas, sutra 2023. koji se ove godine održao na Fakultetu Agrobiotehničkih znanosti u Osijeku. Tijekom ova dva dana slušali smo brojna zanimljiva izlaganja vezano za zaštitu prirode kao što su rezultati raznih projekata, istraživanja i monitoringa. Zadnji dan sudionici su posjetili Park prirode Kopački rit gdje su imali priliku

voziti se brodom i posjetiti Presentacijsko edukacijski centar Tikveš.

Ispred naše javne ustanove predstavili smo projekt ClimPower, igricu Ranger - čuvar prirode i rezultate monitoringa crne žune na području Regionalnog parka Mura - Drava.

Dodjela zahvalnica i nagrada svim sudionicima Dana rijeke Drave

Danas u Velikoj vijećnici Osječko-baranjske županije, uručili smo zahvalnice svim sudionicima koji su sudjelovali u obilježavanju Međunarodnog dana rijeke Drave unatoč lošem vremenu koje nas je pratilo cijeli dan. Uručili smo nagrade i fotografije koje su krasile foto izložbu „Živjeti s Dravom“.

Čestitamo Dubravki Krmpoti, Katarini Arlavi i Andrijani Jozanović na osvojena prva tri mjesta.

Zahvaljujemo se sponzorima i volonterima: Osječko-baranjska županija / Upravnom odjelu za turizam, kulturu i sport, TZ Osječko-baranjske županije, Turistička zajednica Općine Bilje - Kopački rit Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja / Zavod za zaštitu prirode Glas prirode HR, Općina Bilje

Kulturno razvojni centar Općine Bilje, Komunalno-Bilje, Park prirode Kopački rit Muzej likovnih umjetnosti Osijek, Hrvatske vode, Hrvatske šume, Unikom Osijek Belje, NTL, Ledo d.d., Jamnica d.o.o., Crveni križ Darda, ŠRD Karas Bilje, Lovačko društvo Srnjak, Udruga „Tak“ je to nekad bilo“, DVD Bilje, DVD Lug, Triatlon klub Tri-Tim Osijek, Veslački klub Biljsko jezero, Udruga čuvara tradicije dvorca princa Eugena Savojskog, Pestrud d.o.o., OŠ Bilje, Vodovod Osijek, Odbojkaški klub Bilje, Gusar izleti s brodom i Vjeranu Vidakoviću.

Hvala svima na doprinosu. Vidimo se iduće godine bez obzira na vremensku prognozu.

Monitoring obične lisanke (*Unio crassus*)

Obična lisanka (*Unio crassus*) slatkovodni je školjkaš koji se pojavljuje u srednjim i donjim tokovima brzih potoka i manjih rijeka. Povoljno stanište karakterizira pjeskovito muljeviti supstrat s malom količinom krupnijih kamenčića te čista, kisikom bogata voda, odnosno bistri salmonidni potoci s visokom produktivnošću i koncentracijom kalcija. Na globalnoj razini, vrsta prema IUCN-u ima status EN (ugrožena). 2010. godine kod mjesta Majar na Breznici zabilježena je najveća gustoća populacije ove vrste u Hrvatskoj. Na 5 metara duljine toka zabilježeno je više od 100 jedinki ovog školjkaša zbog čega je područje proglašeno kao značajno za očuvanje vrste. Ponovljenim istraživanjem

od angažiranog stručnjaka za vrstu 2022. godine u sklopu izrade Plana upravljanja, vrsta nije pronađena te je područje proglašeno kao nepovoljno za vrstu.

Djelatnici JU za zaštitu prirode OBŽ su obišli Breznicu s ciljem pronalaska obične lisanke. Obična lisanka pronađena je na nekoliko lokaliteta te su stanišni uvjeti i dalje povoljni za vrstu, a slijedi detaljniji monitoring od strane JU kako bi se dobili bolji podatci o brojnosti i rasprostranjenosti na ovom području. Osim lisanke zabilježeni su i tragovi druge ciljane vrste na području, vidre (*Lutra lutra*).

Horizon projekt – ClimEmpower

Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ i Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj OBŽ, kao partneri na EU Horizon projektu pod nazivom ClimEmpower, sudjelovali su na trodnevnoj početnoj konferenciji u Beču. Glavni naglasak svih projektnih aktivnosti je na izradi strategija, modela i aplikacija za prilagodbu

odnosno smanjenje utjecaja klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju i zaštićena područja. U projekt je uključeno 14 partnera iz 7 zemalja (Hrvatska, Austrija, Italija, Španjolska, Grčka, Cipar i V. Britanija), a vodeći partner je AIT Austrian Institute of Technology iz Austrije.

Terenski obilazak od ušća Drave u Dunav do Erduta

Javna ustanova za zaštitu prirode OBŽ i Turistička zajednica Osječko-baranjske županije u nedjelju 08. listopada zajedničkim snagama su odradili terenski obilazak od ušća Drave u Dunav do Erduta uz prisutnost francuskih novinara Charlène Guichard, Bernard Neveu te turistički vodič Nada Jovanović. Čuvar prirode Ivica Jozić novinarima je ispričao više o biljnom i životinjskom svijetu uz Dravu i Dunav s osvrtom na

Regionalni park Mura - Drava, Ekološka mreža Natura 2000, Značajni krajobraz - Erdut te zadaće i uloge koju obavljaju čuvari prirode. Posebno je naglašena suradnja s lokalnim stanovništvom, lokalnim udrugama, savezima, društvima zbog očuvanja, promicanja zaštićenog područja i područja ekološke mreže u Osječko-baranjskoj županiji.

17. Skup stručnih službi u Nacionalnom parku Brijuni

Od 10. do 12. listopada u organizaciji Nacionalni Park Brijuni i javne ustanove Natura Histrica na Brijunima održan je 17. Skup stručnih službi javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže iz cijele Hrvatske. Tema ovogodišnjeg skupa bila je obnova prirode, odnosno restauracija

staništa uz što su održana brojna predavanja i podijeljena iskustva javnih ustanova u provedbi povezanih aktivnosti i projekata. Također, drugi dan skupa imali smo priliku posjetiti nekoliko zaštićenih područja u Istarskoj županiji gdje su nam na licu mjesta predstavljeni projekti restauracije.

Svjetski dan hrane „Voda je život, voda je hrana“

U Gospodarskom centru Osječko-baranjske županije sudjelovali smo na obilježavanju Svjetskog dana hrane pod sloganom „Voda je život, voda je hrana“. Hrvatska je bogata izvorima pitke vode, zbog čega nerijetko njezinu dostupnost uzimamo zdravo za gotovo. Trebamo biti svjesni kako prava vrijednost vode nije u njezinoj konačnoj cijeni, iako je postala predmetom trgovine na vodećim svjetskim burzama. Za naša kućanstva, proizvodnju hrane, zdravlje, obrazovanje, gospodarstvo i očuvanje prirode voda je od neprocjenjive vrijednosti. Na okruglom stolu pod nazivom „Inteligentno upravljanje vodnim resursima u

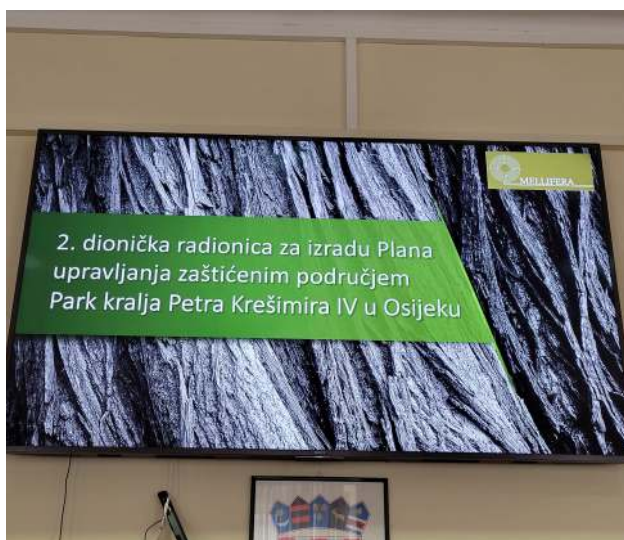
poljoprivredno-prehrambenom sektoru“ upravo se raspravljalo o gore navedenim temama, a gosti okruglog stola uz Darju Sokolić, ravnateljicu HAPIH-a, domaćina i organizatora, sudjelovali su i Elizabeta Kos, ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Krunoslav Zmaić, dekan Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, Zvonimir Zdunić, ravnatelj Poljoprivrednog instituta Osijek, Mirna Habuda-Stanić, redoviti prof. Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek te Marinko Pleština, član Uprave Jamnice.

Održana je Druga dionička radionica za potrebu izrade Plana upravljanja za Spomenike parkovne arhitekture u gradu Osijeku

U Maloj vijećnici Osječko-baranjske županije održana je Druga dionička radionica za potrebu izrade Plana upravljanja za Park kralja Petra Krešimira IV i Perivoj kralja Tomislava u Osijeku na kojoj su bili svi lokalni dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora. Radionica

je organizirana s ciljem završnog predstavljanja tema, podtema, općih i posebnih ciljeva plana upravljanja, te završnog definiranja prijedloga aktivnosti za odabrane teme plana upravljanja.

Panel diskusija Osijek 2023 na temu održavanje drveća, grmlja, trajnica i ljetnica

U Kulturnom centru Osijek održana Panel diskusija Osijek 2023 u organizaciji Grada Osijeka. Na panel diskusiji se govorilo o održavanju drveća, grmlja, trajnica i ljetnica. Panelisti su bili predstavnici s Fakulteta agrobiotehničkih i Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakulteta Šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu te tvrtke Urbani Šumari d.o.o.

Svrha Panel diskusije Osijek je razmjena iskustava i primjera dobre prakse ne samo u Republici Hrvatskoj, već u drugim europskim zemljama. Uz predavanja, održana je i pokazna radionica sadnje stabala prema Europskim standardima sadnje stabala.

Završna konferencija projekta "Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova"

U Zagrebu održana završna konferencija projekta "Razvoj sustava praćenja stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova" kojeg provodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Cilj konferencije bio je okupiti stručnjake koji su radili na provedbi projekta te dionike i suradnike iz različitih sektora kako bi se predstavili rezultati projekta, izazovi i zanimljivosti s

kojima su se izvođači susretali tijekom provedbe projektnih aktivnosti te značajna postignuća u poznavanju stanja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova. Kroz projekt su izrađeni novi i revidirani postojeći programi za praćenje stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova iz ukupno 18 skupina.

Božićni tramvaj

Radionica "snijeg pada, trava raste"

Božićna bajka u osječkom tramvaju krenula je 4. prosinca, tri dana nakon otvaranja Adventa u Osijeku, a trajala je do Silvestrova, Stare godine, do 31. prosinca. Tema ovogodišnje božićne priče je snjegović, a Javna ustanova za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije organizirala je radionicu pod nazivom „Snijeg pada trava raste“ koja asocira na klimatske promjene a glavnu ulogu u božićnoj bajci ima snjegović kojeg su

djeca na radionici morala ukrasiti, te posijati božićnu pšenicu. Kroz ovu kreativno edukativnu radionicu promovirali smo projekt ClimEmpower koji se upravo bavi pitanjima klimatskih promjena, gdje iz snijega raste trava (pšenica), toplija zima, manje snijega, ali mi usprkos tome i dalje imamo oscilacije koje znače da preko zime može biti i hladno.

KALENDAR 2024. GODINE "ŽIVJETI S DRAVOM"

Kao i svake godine pred božićne blagdane u Velikoj vijećnici Osječko-baranjske županije uručili smo novogodišnje kalendare Živjeti s Dravom za nadolazeću 2024. godinu trinaestero autora fotografija koji su sudjelovali na foto natječaju povodom obilježavanja Međunarodnog dana rijeke Drave.

Jedna fotografija je na naslovnici kalendara, dok ostalih dvanaest fotografija krasi godišnja doba u 12 mjeseci kalendarske godine.

Autori čije su fotografije odabrane za kalendar 2024 godine su:

1. VINKO PEJIĆ – NASLOVNICA
2. DAMIR RAJLE – SIJEČANJ
3. DRAGAN VELIKINAC – VELJAČA
4. JOSIPA MADJAR – OŽUJAK
5. DINO STEINER – TRAVANJ
6. ZDENKO TURNIŠKI – SVIBANJ
7. DUBRAVKA KRMPOTA – LIPANJ
8. IVANA MODRIĆ – SRPANJ
9. IVICA BILANDŽIĆ – KOLOVOZ
10. ANKICA MOLNAR – RUJAN
11. SILVIJA BUTKOVIĆ – LISTOPAD
12. ZDRAVKO LUKAČEVIĆ – STUDENI
13. KATARINA ARLAVI – PROSINAC

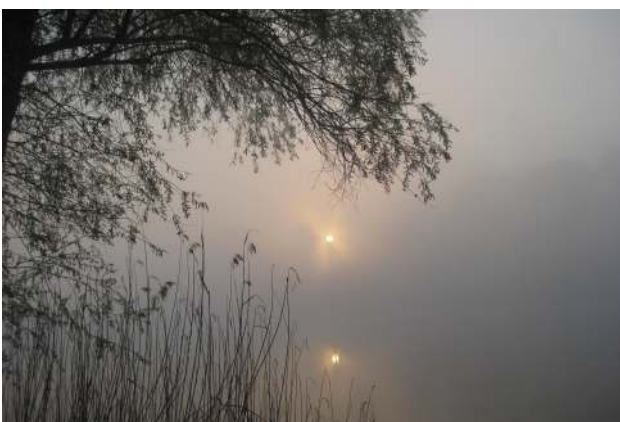

Slike po mjesecima

Slike po mjesecima

GODIŠNJAK 2023

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

J.U. AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

BROJ 07